

ror det, om vi kunne vente at faae en Embedsstand, der varetager sine Embeder paa den ene Side med Dygtighed, paa den anden Side med Redelighed. Overalt, hvor man forlanger Arbeide gjort, hvortil Folk ikke ere forpligtede, men hvorfor man maa yde dem Gjengjæld, maa man spørge, om den Gjengjæld, man giver for Arbeidet, er en saadan, at man kan vente en god og redelig Tjeneste. Er Gjengjælden ikke en saadan, vil man maasse alligevel kunne gjøre Regning paa i mange Aar at ville kunne faae Folk nok, der ville paatage sig Arbeidet; men man vil meget snart faae daarlige Kræfter, daarlige udviklede og forbedrede Kræfter, til at bestyre Embederne, og man vil, navnlig naar der er Spørgsmaal om en altfor ringe Pensionering, faae at se, at de daarlige Kræfter ville have Valget imellem enten at hænge ved Embedet endnu længere, end de som daarlige Embedsmænd burde, eller at misbruge Embedet til at skaffe sig Indtægter, hvorved de kunne sørge for de kommende Aar. Hele Forholdet mellem Embedsmanden og Staten er et Kontraktforhold, og Embedsmanden er, hvad vi i disse Dage høre fra meget tale om, væsentlig en Arbeider; Staten er Arbeidsgiveren og Embedsmanden er Arbeideren. Han lever ikke af Eiendom eller Kapital, men har kun det, som hans Arbeide anses at være værd; thi, hvad Indtægt en Embedsmand kan have af privat Formue, er jo hans Stilling som Embedsmand aldeles uvedkommende. Nu er det mærkeligt, at man just i dette Dieblif, hvor Livsforholdene trykke enhver Arbeider, og ogsaa Embedsmanden, saa stærkt, at vi kunne sige, at de ved Rønningsslovene for nogle Aar siden bestemte Indtægter have tabt en stor Del af deres Værdi — det er mærkeligt, at man just nu vil gaa ind paa ved en Pensionslov yderligere at forringe Embedsmændenes Stilling og det Bederlag, der gives dem — i Forbigaaende være det sagt, at det jo kun er de fremtidige Embedsmænd, der er Tale om, eller de Embedsmænd, der staa paa et lavere Trin, og som kunne rykke op paa højere Gage.

Jeg selv er som pensionsberettiget Embedsmand kommen til det Trin, at for mig vil Loven være uden Betydning, og jeg taler altsaa frit derom. Jeg siger, at det er besynderligt, at man vil vælge netop dette Dieblif til saadanne Nedsættelser. Men det almindelige Spørgsmaal, der opstaar, er jo dette: Er den Gjengjæld, der i en dobbelt Form, som Løn og som Pension, gives for Embedsmændenes Arbeide, for Dieblifket større end billigt og rimeligt, større, end det er forstandigt? Thi derpaa kommer det an. Jeg forlanger ingen Humanitetshensyn, men jeg forlanger en forstandig Behandling af Statens Interesser i denne Sag. Er det Bederlag, der gives, et saadant? Embedsmanden indtræder ved en Kontrakt med Staten i et Arbeidsforhold, men som fast Embedsmand indtræder han først, efterat han, foruden den øvrige Forberedelse til Tjenesten, han har maattet skaffe sig, ogsaa har staaet endel Aar paa Prøve, i hvilke han ingen Sikkerhed har for, at Kontrakten vilde blive til Virkelighed. Embedsmanden har i Almindelighed ingen anden Livsudsigt for sig; han slutter Kontrakten, idet han dermed tror at sikke Udkommet for sig og for dem, han er Forsørger for, idet man jo endog blot af simple Sædelighedsgrunde maa gaa ud fra, at Embedsmanden i Reglen er eller bliver Familiefader. Idet han slutter denne Kontrakt, maa det være af aldeles afgjørende Betydning for ham, at han ikke skaffer sig en Eksistens for en vis ubestemt Tid, i hvilken han bliver i Embedet, men han maa betragte sit Liv og den Udsigt, han vil erhverve derfor ved Kontrakten med Staten, som en Enhed; han maa sige: jeg gaar ind paa denne Kontrakt, hvorved jeg, naar jeg fra min Side opfylder Kontrakten med Dygtighed og Velighed, og der ikke af Forsynet paalægges mig særlige Uheld, der trænge mig for tidlig ud af Embedsstillingen, sikker mig en efter de Kræfter og den Dygtighed, jeg medfører, passende Udsigt for mit hele Liv, til den Tid, da Forpligtelsen mod mig selv og min